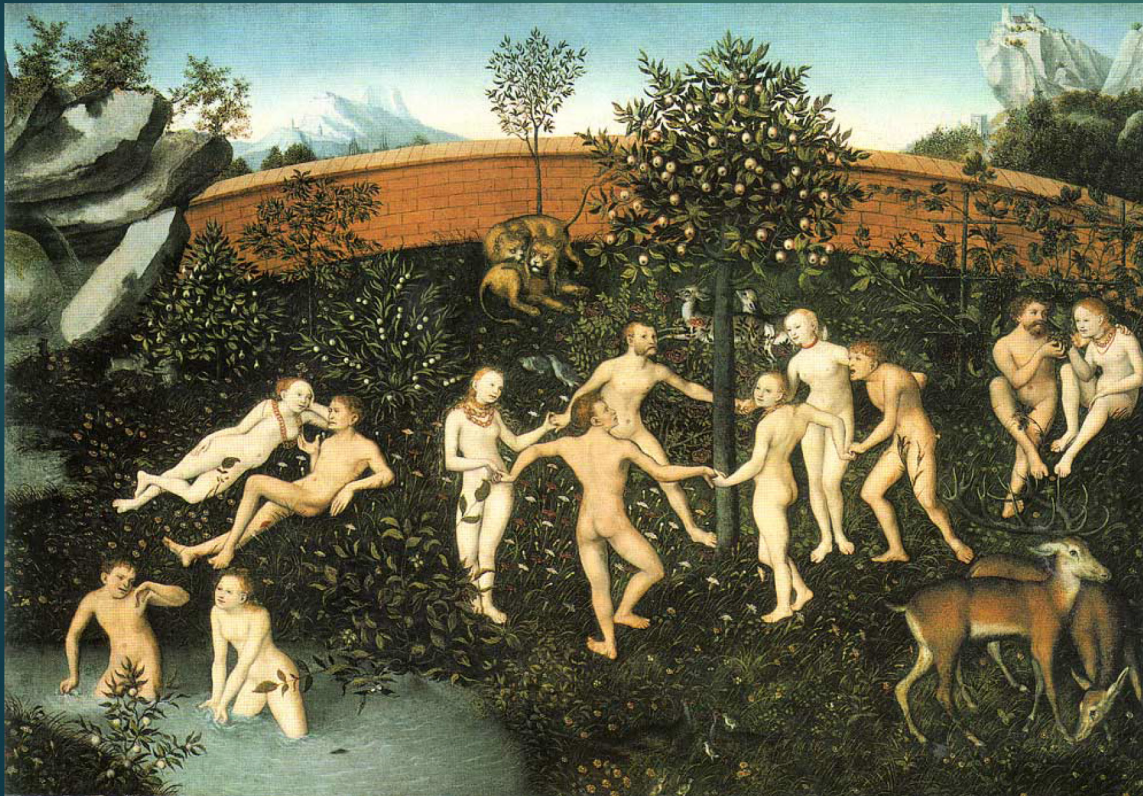

Perspektive slovenske literarne zgodovine

MIRAN HLADNIK

[Predavanja](#) in [prosojnice](#) zanj najdeš tudi na Wikiverzi.

»Krasni novi svet«

Na svetu je
»čedalje slabše«.

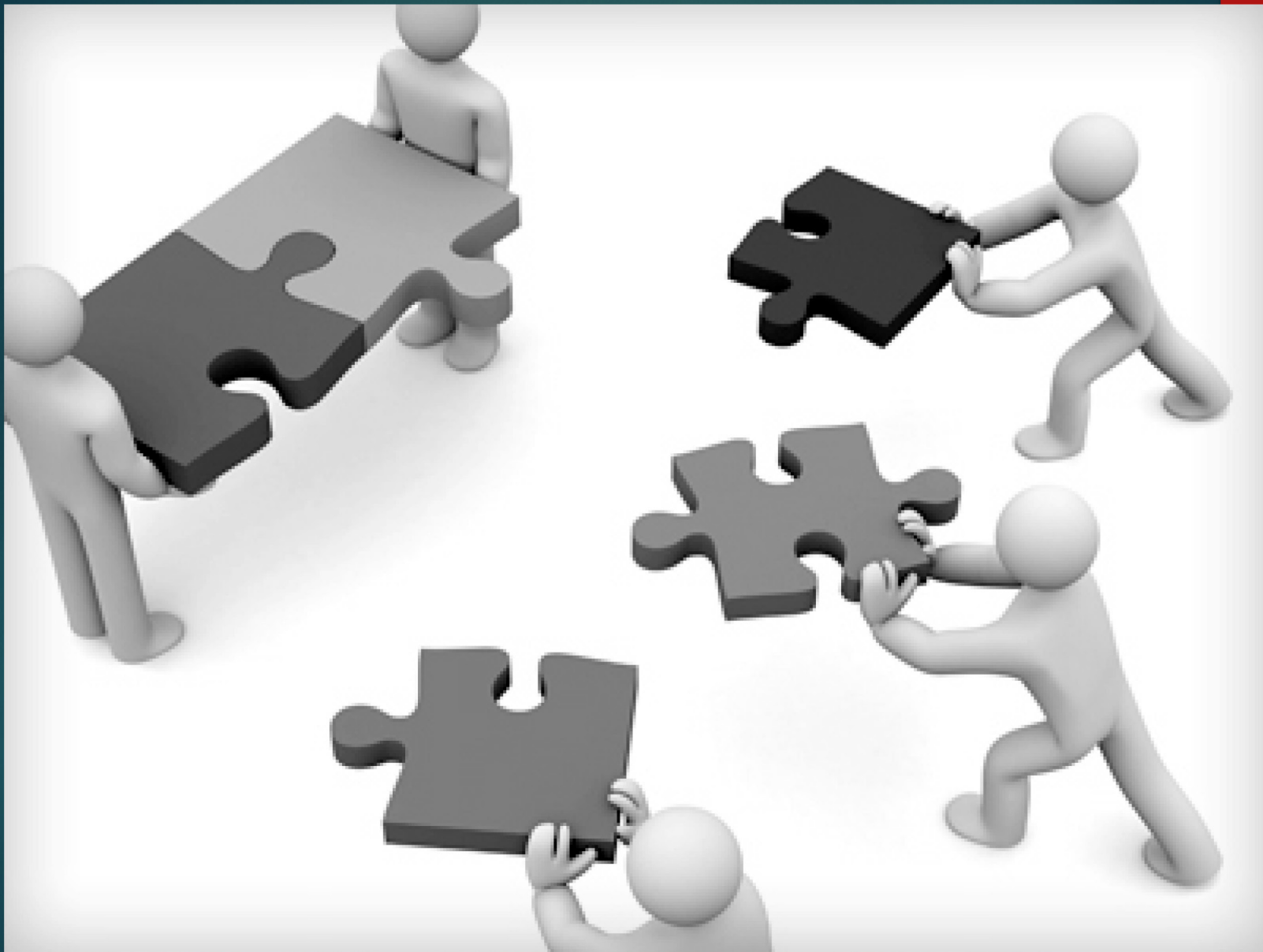
Družbeni odnosi so konfliktni odnosi.

Kulturpesimizem ...

- ▶ zaskrbljenost
- ▶ nezaupanje
- ▶ neudeleženost, pasivnost (»saj ni mogoče nič spremeniti«, »saj se ne splača«)

... je v bistvu protihumanističen.

Družbeni odnosi so odnosi sodelovanja.

Wikipedija je metafora človeške kooperativnosti in indikator preživitvene sposobnosti jezikov in kultur.

~~Mit o mali diskriminirani in ogroženi slovenščini~~

- ▶ slovenščina je s 140.000 gesli na 40. mestu med 287 jeziki na Wikipediji, po kvaliteti pa na 33. mestu
- ▶ z več kot 1 mio govorcev spada v kategorijo največjih jezikov
- ▶ po vitalnosti je med prvimi 100 jeziki sveta

- ▶ 16 velikih jezikov (*comfort zone*)
- ▶ 85 vitalnih jezikov
- ▶ 90 jezikov z nejasno usodo
- ▶ 22 zgodovinskih jezikov
- ▶ 6000 umirajočih jezikov

A FOUR-WAY CLASSIFICATION OF LANGUAGES C,V,H,M

- C In the comfort zone:** Wherever humanity goes, this language goes with them. 16 lgs, real ratio 0.36 ± 0.10 , #speakers 145m, WP 1.6g chars
- V Vital:** Significant digital community **generating online material** 83 lgs, real ratio 0.36 ± 0.19 , #speakers 31m, WP 96m chars
- B Borderline:** May yet make the transition to the digital age. 90 lgs, real ratio 0.15 ± 0.13 , #speakers 7m, WP 3.8m chars
  - ▶ as a vital language **B → V**
  - ▶ as a read-only carrier of cultural heritage **B → H**
- H Heritage:** 22 lgs, real ratio 0.14 ± 0.13 , #speakers 870k, WP 9.5m chars
- M Moribund or dead:** Digital natives cannot be raised. 41 lgs, real ratio 0.05 ± 0.06 , #speakers 840k, WP 970k chars

(András Kornai, [Language death](#), Videlectures, 2012)

Usodo literarne zgodovine določa njen predmet literatura

- ▶ neobvladljivo velika produkcija (»saj več ljudi piše kot bere«)
- ▶ ni enotnih kriterijev, kaj spada v literaturo, niti kaj je dobra literatura
- ▶ pospletenje kompletne literarne tradicije problematizira aktualne šolske, antološke in literarnozgodovinske selekcije

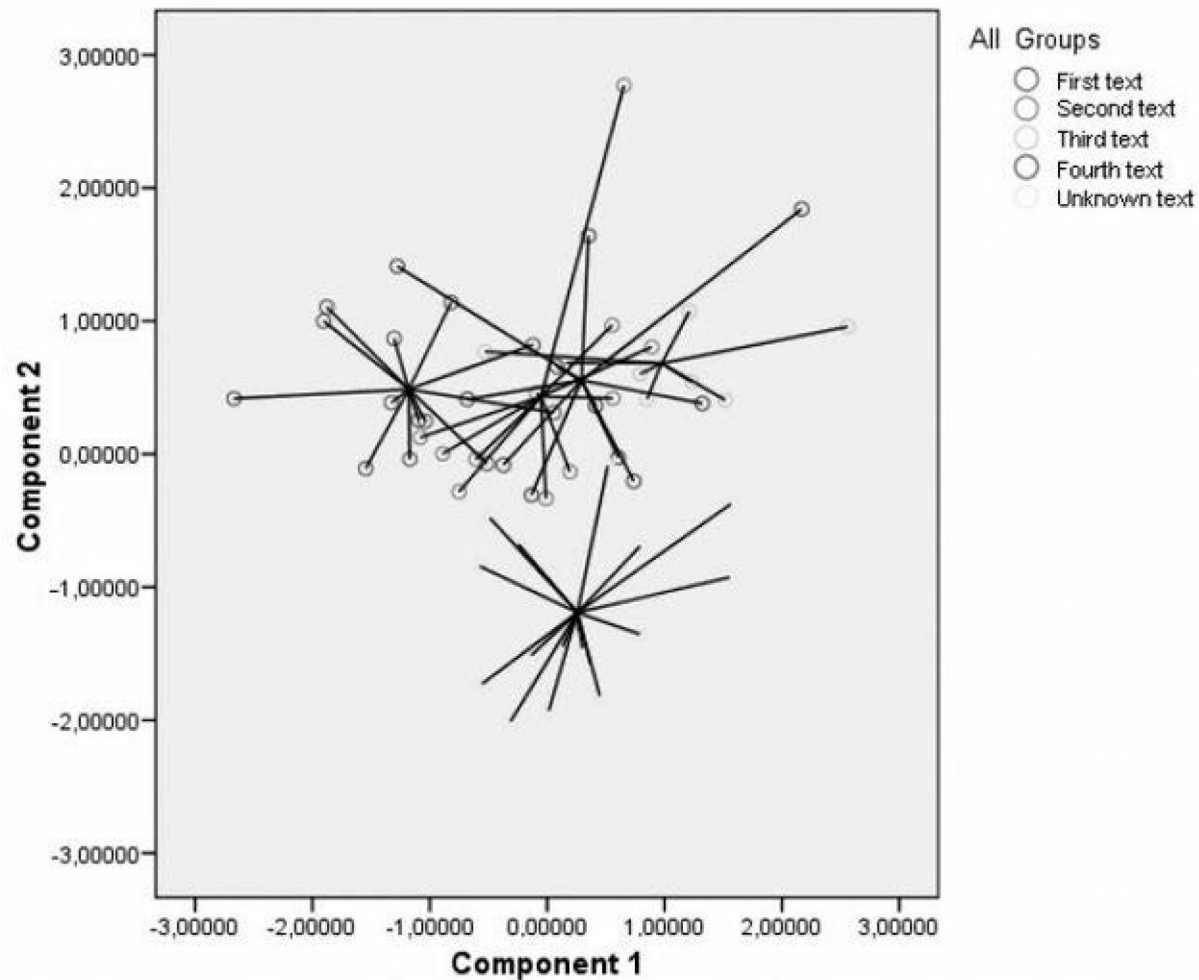
10-kratno povečanje slovenske romaneskne produkcije v 25 letih

Spremembe v literarni vedi so že tu

- ▶ interpretacijo velikih del dopolnjuje z oddaljenim branjem, ki zajema celotno literarno produkcijo
- ▶ ne zanima je samo besedilo, ampak tudi drugi elementi literarnega sistema
- ▶ spogleduje se z digitalno humanistiko
- ▶ odpira se javnosti: na spletu vabi k sodelovanju vse zainteresirane, zlasti študente

Oddaljeno branje (*distant reading*)

Figure 5: Similarity among Mencinger's stories and difference between both groups.

Trendi v literarni vedi

- ▶ javna dostopnost vsega strokovnega znanja (creative commons, open access)
- ▶ enciklopedičnost (zgodba > seznam)
- ▶ množično avtorstvo (~~avtorskih napuh~~ > anonimnost, psevdonimnost)
- ▶ deprofesionalizacija in interdisciplinarnost
- ▶ internacionalnost (globalnost)

Javna dostopnost

Objavljajmo pod
licencami cc!

Enciklopedičnost ali Čar seznamov

WIKIPEDIJA
Prosta enciklopedija

[Glavna stran](#)
[Dobrodošli](#)
[Izbrani članki](#)
[Naključni članek](#)
[Zadnje spremembe](#)

Občestvo
[Portal občestva](#)
[Pod lipo](#)
[Kontaktna stran](#)

Podpora
[Pomoč](#)
[Denarni prispevki](#)

Tiskanje/izvoz
[Ustvari e-knjigo](#)
[Prenesi kot PDF](#)
[Različica za tisk](#)

Orodja
[Kaj se povezuje sem](#)
[Sorodne spremembe](#)
[Naloži datoteko](#)
[Posebne strani](#)
[Trajna povezava](#)
[Podatki o strani](#)
[Podatkovni objekt](#)
[Navedba članka](#)

V drugih jezikih
[Bosanski](#)
[Deutsch](#)
[English](#)
[Esperanto](#)

Stran [Pogovor](#) [Preberi](#) [Uredi](#) [Uredi kodo](#) [Zgodovina](#)

Seznam slovenskih nagrad za književnost

Iz Wikipedije, proste enciklopedije
(Preusmerjeno s strani [Literarne nagrade](#))

Seznam slovenskih nagrad za književnost

- [banovinska nagrada za književnost](#)
- [Borštnikova nagrada](#)
- [čša nesmrtnosti \(velenjica\)](#) za vrhunski desetletni pesniški opus
- [desetnica](#) (za otroško in mladinsko literaturo, podeljuje [DSP](#))
- [fabula](#) (za najboljšo zbirko kratkih zgodb preteklega leta, podeljuje [Dnevnik](#))
- [nagrada za najboljši slovenski feljtonski roman](#) (časnik *Večer* jo je 1988 podelil [Tonetu Peršaku](#))
- [Grumova nagrada](#)
- [Jenkova nagrada](#) (za najboljšo pesniško knjigo zadnjih dveh let, podeljuje [DSP](#))
- [Kajuhova nagrada](#)
- [kresnik](#) (za najboljši roman preteklega leta, podeljuje [Delo](#))
- [kristalno pero](#) (podeljuje [DSP](#))
- [kritiško sito](#) (najboljša knjiga po mnenju kritikov, podeljena samo leta 2012)
- [Lavrinova diploma/plaketa](#) (za prevajanje v tuje jezike, podeljuje [DSKP](#))
- [Levstikova nagrada](#) (za otroško in mladinsko književnost, podeljuje [MK](#))
- [Lirikonov zlat](#) (za vrhunske revijalne prevode poezije XXI. st. v slovenščino oz. tuji jezik)
- [Lirikonfestov zlat](#)
- [literarna nagrada molitvene družine](#) (nagrajenec 1992 [Pavle Zidar](#))
- [literarne nagrade konzorcija Doma in sveta](#) 1940
- [mednarodna literarna nagrada KONS](#)
- [Mira](#) (nagrada za izjemne dosežke na področju literarne ustvarjalnosti žensk, podeljuje [PEN](#))
- [modra ptica](#) (podeljuje [Mladinska knjiga](#))
- [Moja najljubša knjiga](#)
- [Nagrada Osvobodilne fronte](#)
- [Prešernove družbe](#)
- [Prežihova nagrada](#) (podeljuje založba [Obzorja](#))
- [priznanje za mladega prevajalca](#) (podeljuje [DSKP](#))

Množično avtorstvo

WIKIPEDIJA
Prosta enciklopedija

Glavna stran
Dobrodošli
Izbrani članki
Naključni članek
Zadnje spremembe

Občestvo
Portal občestva
Pod lipo
Kontaktna stran

Podpora
Pomoč
Denarni prispevki

Orodja
Kaj se povezuje sem
Sorodne spremembe
Atom
Naloži datoteko
Posebne strani
Podatki o strani

Jeziki

France Prešeren: Zgodovina strani

Poglej dnevniške zapise o strani

Zgodovina poizvedovanj

Od leta (in prej): 2014 Od meseca (in prej): vse Filter oznak:

Izbira primerjave: označite okroglo polje ob redakciji za primerjavo in stisnite enter ali gumb na dnu strani.
Legenda: **(tren)** = primerjava s trenutno redakcijo, **(prej)** = primerjava s prejšnjo redakcijo, **m** = manjše urejanje.

(najnovejše | najstarejše) Prikazujem (novejših 50 | starejših 50) (20 | 50 | 100 | 250 | 500).

- (tren | prej) 13:06, 11. junij 2014 Anaksimander (Pogovor | prispevki) . . (17.616 zlogov) (+153) . . (→Vir) (razveljavi | zahvala)
- (tren | prej) 09:46, 6. maj 2014 Romanm (Pogovor | prispevki) **m** . . (17.463 zlogov) (+82) . . (vmitev sprememb uporabnika 194.249.223.5 (pogovor) na zadnje urejanje uporabnika Yerpo) (razveljavi | zahvala)
- (tren | prej) 09:32, 6. maj 2014 194.249.223.5 (Pogovor) . . (17.381 zlogov) (-82) . . (razveljavi) (Oznaka: VisualEditor)
- (tren | prej) 07:48, 24. april 2014 Yerpo (Pogovor | prispevki) **m** . . (17.463 zlogov) (+41) . . (→Zunanje povezave: {{normativna kontrola}}) (razveljavi | zahvala)
- (tren | prej) 09:50, 22. april 2014 Tong (Pogovor | prispevki) . . (17.422 zlogov) (-100) . . (Redakcija 4189905 uporabnika 194.249.235.4 (pogovor) razveljavljena) (razveljavi | zahvala)
- (tren | prej) 09:49, 22. april 2014 194.249.235.4 (Pogovor) . . (17.522 zlogov) (+100) . . (razveljavi) (Oznaka: VisualEditor)
- (tren | prej) 19:20, 16. april 2014 Yerpo (Pogovor | prispevki) **m** . . (17.422 zlogov) (+23) . . (vmitev sprememb uporabnika 89.143.225.195 (pogovor) na zadnje urejanje uporabnika Janezdrilc) (razveljavi | zahvala)
- (tren | prej) 19:18, 16. april 2014 89.143.225.195 (Pogovor) . . (17.399 zlogov) (-23) . . (→Življenje) (razveljavi) (Oznaka: VisualEditor)
- (tren | prej) 23:17, 14. april 2014 Janezdrilc (Pogovor | prispevki) **m** . . (17.422 zlogov) (-48) . . (→Zunanje povezave: - {{Omnibus}} (spletna stran ne obstaja več)) (razveljavi | zahvala)
- (tren | prej) 18:22, 13. april 2014 Irena Plahuta (Pogovor | prispevki) **m** . . (17.470 zlogov) (-38) . . (vmitev sprememb uporabnika 82.192.56.23 (pogovor) na zadnje urejanje uporabnika Rude) (razveljavi | zahvala)
- (tren | prej) 18:08, 13. april 2014 82.192.56.23 (Pogovor) . . (17.508 zlogov) (+38) . . (→Glej tudi) (razveljavi) (Oznaka: VisualEditor)
- (tren | prej) 12:24, 11. april 2014 Rude (Pogovor | prispevki) . . (17.470 zlogov) (-6) . . (razveljavi | zahvala)
- (tren | prej) 11:32, 11. april 2014 95.87.133.148 (Pogovor) . . (17.476 zlogov) (+4) . . (→Mladost in šolanje) (razveljavi) (Oznaka: VisualEditor)
- (tren | prej) 11:30, 11. april 2014 194.249.114.250 (Pogovor) . . (17.472 zlogov) (+2) . . (→Življenje) (razveljavi) (Oznaka: VisualEditor)
- (tren | prej) 09:02, 1. april 2014 IP 213 (Pogovor | prispevki) **m** . . (17.470 zlogov) (-1) . . (vmitev sprememb uporabnika 194.249.166.162)

Prešernovo geslo na Wikipediji je od leta 2004 do danes doživelo 830 redakcij: prispevalo jih je 295 redaktorjev (170 je bilo anonimnih, 125 pa se jih je podpisalo z vzdevki ali pravimi imeni; najpridnejši je bil Yerpo z 48 posegi (gl. [X!' Tools](#)).

Deprofesionalizacija in interdisciplinarnost

- ▶ ~~samozadostnost strokovnega slonokoščene stolpa~~
- ▶ metodološke pobude za literarno vedo prihajajo od drugod -- jezikoslovje, AI, matematika
- ▶ geslo o Prešernu na Wikipediji so zasnovali laiki, slovenisti so pristopili šele štiri leta po njegovem nastanku
- ▶ posegi laikov so včasih naporni, npr. poskus oznake Prešerna kot kranjskega pesnika na angleški Wikipediji (gl. debato pod naslovom [Prešernova nacionalnost](#))

Globalnost ni noben bavbar

WIKIPEDIJA
enciklopedija

Stran
Pogovori
Članki
Prispevki
Spremembe

Stran
Pogovori
Članki
Prispevki
Spremembe

Stran
Pogovori
Članki
Prispevki
Spremembe

Stran

Pogovor

Preberi

Uredi

Uredi kodo

Zgodovina

Iskanje

France Prešeren: Razlika med redakcijama

Iz Wikipedije, proste enciklopedije

Redakcija: 13:21, 22. januar 2014 (spremeni)

Tegel (Pogovor | prispevki)

m (vrnitev sprememb uporabnika 194.249.103.122 (pogovor) na zadnje urejanje uporabnika 193.2.223.195)

← Prejšnje urejanje

Redakcija: 13:21, 22. januar 2014 (spremeni) (razveljavi)

194.249.103.122 (Pogovor)

(→ Selitev v Kranj in smrt)

Novejše urejanje →

Vrstica 71:

=== Selitev v Kranj in smrt ===

– Leta 1846 je bila odobrena Prešernova prošnja, šesta po vrsti, za odvetniško mesto. Oblast se je odločila, da ga namesti v Kranj, kamor se je preselil jeseni. Kot pisarja je zaposlil sina Andreja Smoleta, gospodinjala pa mu je sestra [[Katra Prešeren]].

Vrstica 71:

=== Selitev v Kranj in smrt ===

+ crknu jetam še prej pa je nategnu ano jelovšek

Prešernovemu članku se je zgodil vandalizem.

Vandalizem v Prešernovem članku je v eni minuti odpravil tale Tamilec

விக்கிப்பீடியா
கட்டற்ற கலைக்களஞ்சியம்

முதற் பக்கம்
அண்மைய மாற்றங்கள்
நடப்பு நிகழ்வுகள்
புதிய கட்டுரை எழுதுக
கட்டுரைப் போட்டி
தேர்ந்தெடுத்த கட்டுரைகள்
ஏதாவது ஒரு கட்டுரை
தமிழில் எழுத ஆலமரத்தடி

உதவி
உதவி ஆவணங்கள்
உதவி கோருக
Font help
புதுப்பயனர் உதவி
தமிழ் விக்கிமீடியா கிட்டங்கிள்

Hladnikm 0 பேச்சு மணல்தொட்டி விருப்பத்தேர்வுகள் Beta கவனிப்புப் பட்டியல் பங்களிப்புக்கள் விடுபதிகை

பயனர் பக்கம் உரையாடல்

படிக்கவும்

தொகு

வரலாற்றைக் காட்டவும்

தேடு

விக்கிமீடியா அறக்கட்டளையின் 2014 ஆம் ஆண்டிற்கான மேலாளர் தேர்தல் ஆரம்பமாகியுள்ளது. [தயவுசெய்து பங்களிக்கவும்.](#)

கட்டுரைப் போட்டி - 30,000/- இந்திய ரூபாய் பரிசு!

[நீக்குக]

பயனர்:Shanmugamp7

<https://ta.wikipedia.org/s/62u>

கட்டற்ற கலைக்களஞ்சியமான விக்கிப்பீடியாவில் இருந்து.

Shanmugamp7 வெளியே சென்றுள்ளார்.

Shanmugamp7 is currently:

Away

Update: On • Busy • Class • Away

Wikibreak • Asleep • Holiday • Off

எனது பயனர் பக்கத்திற்கு வருகை புரிந்தமைக்கு நன்றி. என்னைத் தொடர்பு கொள்ள எனது பேச்சுப் பக்கத்திற்குச் செல்லவும் அல்லது மின்னஞ்சல் அனுப்பவும்.

எனது பெயர் சண்முகம். எனது சொந்த ஊர் சங்ககிரி, சேலம், நான் இளங்கலை பொறியியல் (இயந்திர மின்னணுவியல்) படித்துள்ளேன்.

பயனர் பெட்டிகள்

சண்முகம்

பெயர்

சண்முகம்

Recept za svetlo prihodnost

Pri oblikovanju prihodnjega sveta tvorno in kreativno sodelujmo, namesto da bi s figo v žepu čakali, da se nam prihodnost zgodi, obsesivno ohranjali obstoječe ali se pripravljali na globalno katastrofo. To pomeni tudi pogum za tveganje, eksperimentiranje z novim in nepoznanim in zaupanje v socialne utopije (nehajmo že ironizirati pojem »krasnega novega sveta«!); malo je verjetno, da bo obnašanje, ki je bilo uspešno do sedaj, uporabno tudi za naprej.